

XXI. mendeko euskal eskola zein? Publikoa

MIKEL BASABE
KORTABARRIA
IRAKASLEA

Corazonistas, Marianistas, Niño Jesús, CEU San Pablo-Virgen Niña, Carmelitas, Presentación de María, Vera Cruz, NClíc, San Viator, Escolapias, Escolapios, Mercedarias, Nazareth, Inmaculada Concepción, Hogar San José, Egibide, Urkide (lehengo Ursulinas) eta San Prudencio. Gehi Eusko Ikastolen Batzako Olabide. Azkenik, Partaideko Armentia. Horiexek dira Gasteizko eskola pribatuak, guztiak kontzertatuak (hau da, diru publikorekin finantzatuak).

Gogoratu EAEko Hezkuntza Legeak zer dioen: "26. artikulua.- Euskal Hezkuntza Zerbitzu Publikoa. 3.- Euskal hezkuntza-zerbitzu publikoaren prestazioa ikastetxe publikoen eta itunpeko ikastetxe pribatuen bidez gauzatuko da". Eta honako hau ere bai: "23. artikulua.- Itunpeko ikastetxe pribatuak. 2.- Euskal Hezkuntza Zerbitzu Publikoaren barruan nahitaezko ikasketak ematen dituzten itunpeko ikastetxeak oso-osorik finantzatu dira, ikasketa horiei dagokienez".

Gasteizko ikastetxe pribatuak zerrendatu ditut, bertan dut bizilekua eta bertan naiz irakasle. Euskal Herriko bigarren hiria da populazioan, eta euskarak izugarritzko aurrerapausoa egin du ezagutzan, Gasteizek hezkuntza-sare pribatu erraldoia du: Eustaten azken datuen arabera,

Lehen Hezkuntzan sare publikoa nagusi den arren, 12 urterekin Gasteizko gazteen %55 sare pribatura doa DBH egitera, zeinean bostetik batek baizik ez duen D ereduan ikasiko. Publikora doazen artean, ostera, bostetik lauk egingo du DBH D ereduan.

Beraz, zehazki nondik helduta eutsi ahal zaio ikastetxe kontzertatuen aldeko diskurtsoari eta praktikari? Ezkerretik, zelan? Euskalduntzetik, zelan? Zelan justifika daiteke "herri ekimeneko" ikastetxe bat (ala bi dira?) babesteko, beste dozena eta erdi ikastetxe, tartean zenbait euskarafobo eta erabat klasista ere, finantzatu behar ditugula, "oso-osorik finantzatu" ere?

Ukaezina eta eskertzekoa da ikastolek XX. mendearen garai ilunean egindako ekarpena. Eskertzekoa, hezkuntza publikoak aukerarik ematen ez zuen hartan, euskaraz ikasteko bidea eman zigutelako. Eskerrik asko, beraz, ikastola haiei guztiei, bai mende amaieran publikatu zirenei, bai kontzertatu izaten jarraitu zutenei ere.

XXI. mendean, baina, sare kontzertatua ehuneko ehunean (gehi kuotak) finantzatzeko eta diskurtsoan nahiz praktikan akritikoki sustatzeak, ahuldu egiten ditu gizarte-kohesioa, laiktasuna eta euskararen biziberritzea. ●

Basoan barna

CASTILLO SUÁREZ
IDAZLEA

Anariren *Piromania* kanta jarritan noa portu batetik barrena, kamioi txiki baten atzetik. "Denborak egin duen basoa, bere piztia, bere sasi, zuretzat erantzten dena eta zurekin jantzi. Zuk hainbeste zaintzen duzuna, eder eta egia izan dadin... Baina zuk ere nola basoa adina sua maite duzun...". Kantak aipatzen du Galiziako emakume bat, bertako basoetan kandela lurrindunekin su txikiak pizten zituena han eta hemen. Volkswagen Golf gorria zuen, eta barruan aurkitu zuten *I amo Galicia* lema zeraman txiskeroa atxilotu zutenean. 22 hektarea pinu eta eukalipto erre zituen txinatar batzuen

dendan erositako kandlekin. Denda hura senarrak lan egiten zuen gasolindegitik hurbil zegoen. Kanta entzuten dudana baikoitzean burutara etortzen zait *Suro* pelikula, ordea. *Suro* pelikularen bukaera, hobeki esan. Protagonistak masia bakarti batean bizi dira, eta sua entzutean kalera ateratzen dira eta mangera prestatu. *Zer egingo dugu orain?* Galdetzen du senarrak. *Etxea defendatu*. Hori da emaztearen erantzuna. Bikotea hautsi duen etxea defendatzeko prest daudela bukatzen da filma. Izan ere, maite dugunak suntsiarazten gaitu aldi berean. Eta maiteago izan dadin suntsitzen dugu batzuetan. ●